

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІКА ІІ
модуль «Монетарна політика»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольної роботи
для студентів спеціальності 8.15010002 «Державна служба»
заочної форми навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
менеджменту та
державного управління
Протокол № 9
від 18 березня 2013 р

Чернігів ЧДТУ 2013

Економіка II. Модуль «Монетарна політика». Методичні вказівки до виконання контрольної роботи для студентів спеціальності 8.15010002 «Державна служба» заочної форми навчання / Укладачі: Бутко М.П., Шабардіна Ю.В. – Чернігів: ЧДТУ, 2013. – 34 с.

Укладачі: БУТКО МИКОЛА ПЕТРОВИЧ, доктор економічних наук, професор
ШАБАРДІНА ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА, кандидат економічних наук, викладач

Відповідальний за випуск: БУТКО МИКОЛА ПЕТРОВИЧ, завідувач кафедри менеджменту та державного управління, доктор економічних наук, професор

Рецензенти: УДОВИЧЕНКО ВОЛОДИМИР ПЕТРОВИЧ, доктор економічних наук, професор, міський голова м. Славутич
ОЛІЙЧЕНКО ІГОР МИХАЙЛОВИЧ, доктор наук з державного управління, професор кафедри менеджменту та державного управління Чернігівського державного технологічного університету

Зміст

Вступ.....	4
1 Тематичний план дисципліни «Економіка II».....	5
2 Вимоги до написання контрольної роботи.....	6
3 Зміст та структура контрольної роботи	8
4 Завдання до контрольної роботи	8
4.1 Теоретичні питання	8
4.2 Одноваріантні питання (відповідь так або ні).....	10
4.3 Тестові питання.....	13
Рекомендована література	32
Додаток А – Екзаменаційні питання зі змістовного модулю «Монетарна політика» дисципліни «Економіка II».....	34

Вступ

На транзитивному етапі розвитку вітчизняної економіки особливої актуальності набувають сутнісні ознаки грошово-кредитного (монетарного) регулювання. Важливість проведення монетарної політики проявляється через механізм регулювання пропозиції грошей, ключовими цілями якої є цінова стабільність, коливання обмінного курсу, збалансування торговельного балансу, стабільна платоспроможність попиту населення тощо.

Державна служба є реальним провідником завдань і функцій держави. Від її професіоналізму та компетентності залежить хід та якість реформ, що відбуваються в суспільстві. Головну роль у процесі підвищення професіоналізму та компетенції державних службовців відіграє дієздатна система їх підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації.

Серед нормативних дисциплін освітньо-професійної програми, спрямованих на загальну професійну підготовку слухачів до державної служби, особливе місце посідає дисципліна «Економіка», метою якої є формування у державних службовців економічного стилю мислення, що відповідає сучасним стандартам демократичної правової держави із соціально орієнтованою ринковою економікою.

Основними завдання дисципліни є:

- формування у слухачів культури економічного мислення у сфері економічної політики;
- оволодіння вміннями аналізу державної політики у сфері економіки із застосуванням системного підходу;
- усвідомлення слухачами цілісності дій держави у сфері грошово-кредитного регулювання;
- сприяння свідомому і компетентному впровадженню державної політики у практичну діяльність державних службовців;
- формування основ подальшого самостійного вдосконалення професійної кваліфікації слухачів, необхідної для прийняття ефективних управлінських рішень.

Структурно дисципліна «Економіка II» поділяється на змістовні модулі. Відповідно до навчального плану студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу з модулю «Монетарна політика» нормативної дисципліни «Економіка II».

Основною метою виконання роботи є закріплення та систематизація теоретичних знань слухачами з метою подальшого використання їх у діяльності державного службовця при прийнятті управлінських рішень та проведенні контролю їх реалізації.

1 Тематичний план дисципліни «Економіка II»

Змістовий модуль 1. Економічна політика

Тема 1.1 Економічна політика як система

Об'єкти і суб'єкти економічної політики. Концепції трансформації моделі економіки. Основні напрямки економічної політики. Теорії економічної політики.

Тема 1.2 Види економічної політики

Основні види економічної політики. Зміст видів економічної політики. Розробка та впровадження нових видів економічної політики.

Тема 1.3 Проблеми економічної політики

Цілі економічної політики та шляхи їх досягнення. Основні причини, що створюють проблемний блок економічної політики на різних рівнях суспільного розвитку. Шляхи усунення проблем економічної політики.

Тема 1.4 Регіональна економічна політика

Сутність, цілі та зміст регіональної економічної політики. Проблеми регіональної економічної політики. Суб'єкт і об'єкт регіональної економічної політики. Шляхи усунення проблемних зон економічної політики.

Тема 1.5 Економічна політика держави у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Цілі та задачі економічної політики держави у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Функції та зміст економічної політики держави у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Змістовий модуль 2. Фіскальна політика

Тема 2.1 Фіскальна політика держави як система

Об'єкт і суб'єкт фіскальної політики держави. Зміст, цілі та завдання фіскальної політики держави. Функції фіскальної політики держави. Місце фіскальної політики в системі державного управління.

Тема 2.2 Бюджетна політика

Цілі, задачі та зміст бюджетної політики. Напрямки бюджетної політики. Особливості функціонування бюджету у демократичному середовищі. Бюджетна система та бюджетний устрій. Правові й організаційні основи бюджетної системи.

Тема 2.3 Регіональна фіскальна політика

Зміст, цілі та задачі регіональної фіскальної політики. Місцеві бюджети, їх призначення та роль. Доходи місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів. Розподіл міжбюджетних трансфертів.

Тема 2.4 Дискреційна фіскальна політика

Цілі, задачі, функції та зміст дискреційної фіскальної політики. Нормативно-правове забезпечення дискреційної фіскальної політики. Механізм дискреційної фіскальної політики.

Тема 2.5 Позаекономічні аспекти фінансової політики

Цілі, зміст та завдання позаекономічної фінансової політики. Функції позаекономічної фінансової політики. Механізм позаекономічної фінансової політики.

Змістовий модуль 3. Монетарна політика

Тема 3.1 Монетарна політика як система

Суб'єкт і об'єкт монетарної політики. Цілі, завдання та зміст монетарної політики. Функції монетарної політики. Сутність і причини інфляції в перехідній економіці. Вплив інфляції на економіку.

Тема 3.2 Функції центрального банку та їх реалізація через монетарну політику

Цілі, задачі та завдання центрального банку. Функції центрального банку. Механізм реалізації функцій центрального банку через монетарну політику.

Тема 3.3 Результати та протиріччя монетарної політики

Причини виникнення протиріч в системі монетарної політики. Механізм розв'язання протиріч в системі монетарної політики. Взаємозв'язок монетарної та фінансової політики. Специфіка попиту на гроші у перехідній економіці.

2 Вимоги до написання контрольної роботи

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 10-12 друкованих сторінок.

Контрольна робота повинна бути написана грамотно, чітко, давати відповіді лише на ті питання, що органічно пов'язані з темою. При необхідності в контрольній роботі можна використати схеми, таблиці, діаграми тощо.

У роботі доцільно виділити окремі розділи відповідно до плану, дати посилання на джерела, які цитує чи використовує студент. Сторінки контрольної роботи слід пронумерувати. До роботи додається список фактично використаної автором літератури.

Контрольна робота повинна носити самостійний характер.

При використанні літератури особливу увагу потрібно звернути на її новизну та актуальність. Треба уникати використання застарілої по змісту літератури.

Контрольна робота здається не пізніше, ніж за два тижні до початку екзаменаційної сесії. Оцінка недиференційована (зараховано). Контрольна робота зараховується, якщо повністю розкриті теоретичне і практичне питання.

Робота повертається на доопрацювання у випадку:

- неповного висвітлення теоретичного і практичних питань;
- недотримання вимог до оформлення роботи.

Варіант контрольної роботи відповідає номеру студента в списку групи.

Розподіл завдань контрольної роботи за варіантами здійснюється згідно даних таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Вибір завдання згідно варіанту

Номер варіанту	№ теоретичного питання	№ одноваріантного питання	№ тестового питання
1	1	1, 36, 21, 6, 41	1, 36, 71, 6, 41
2	2	2, 37, 22, 7, 42	2, 37, 72, 7, 42
3	3	3, 38, 23, 8, 43	3, 38, 73, 8, 43
4	4	4, 39, 24, 9, 44	4, 39, 74, 9, 44
5	5	5, 40, 25, 10, 45	5, 40, 75, 10, 45
6	6	6, 41, 26, 11, 46	6, 41, 76, 11, 46
7	7	7, 42, 27, 12, 47	7, 42, 77, 12, 47
8	8	8, 43, 28, 13, 48	8, 43, 78, 13, 48
9	9	9, 44, 29, 14, 49	9, 44, 79, 14, 49
10	10	10, 45, 30, 15, 50	10, 45, 80, 15, 50
11	11	11, 46, 31, 16, 1	11, 46, 81, 16, 51
12	12	12, 47, 32, 17, 2	12, 47, 82, 17, 52
13	13	13, 48, 33, 18, 3	13, 48, 83, 18, 53
14	14	14, 49, 34, 19, 4	14, 49, 84, 19, 54
15	15	15, 50, 35, 20, 5	15, 50, 85, 20, 55
16	16	16, 1, 36, 21, 6	16, 51, 86, 21, 56
17	17	17, 2, 37, 22, 7	17, 52, 87, 22, 57
18	18	18, 3, 38, 23, 8	18, 53, 88, 23, 58
19	19	19, 4, 39, 24, 9	19, 54, 89, 24, 59
20	20	20, 5, 40, 25, 10	20, 55, 90, 25, 60
21	21	21, 6, 41, 26, 11	21, 56, 91, 26, 61
22	22	22, 7, 42, 27, 12	22, 57, 92, 27, 62
23	23	23, 8, 43, 28, 13	23, 58, 93, 28, 63
24	24	24, 9, 44, 29, 14	24, 59, 94, 29, 64
25	25	25, 10, 45, 30, 15	25, 60, 95, 30, 65
26	26	26, 11, 46, 31, 16	26, 61, 96, 31, 66
27	27	27, 12, 47, 32, 17	27, 62, 97, 32, 67
28	28	28, 13, 48, 33, 18	28, 63, 98, 33, 68
29	29	29, 14, 49, 34, 19	29, 64, 99, 34, 69
30	30	30, 15, 50, 35, 20	30, 65, 100, 35, 70
31	31	31, 16, 1, 36, 21	31, 66, 1, 36, 71
32	32	32, 17, 2, 37, 22	32, 67, 2, 37, 72
33	33	33, 18, 3, 38, 23	33, 68, 3, 38, 73
34	34	34, 19, 4, 39, 24	34, 69, 4, 39, 74
35	35	35, 20, 5, 40, 25	35, 70, 5, 40, 75

3 Зміст та структура контрольної роботи

Виконуючи контрольну роботу, потрібно дотримуватися вимог щодо її структури. Контрольна робота повинна містити такі розділи:

Вступ

Теоретична частина

Практична частина (одноваріантні питання, тестові питання)

Висновки

Список використаних джерел

У вступі дається визначення сутності монетарної політики та обґрунтовується її важлива роль як одного з інструментів економічної політики держави у досягненні стабільності грошової одиниці, повної зайнятості та зростання реального обсягу виробництва. Обсяг вступу до 2-х сторінок.

Відповідь на теоретичне питання повинна бути повною, послідовною, зрозумілою для сприйняття.

При виконанні практичної частини контрольної роботи необхідно застосовувати отримані теоретичні знання. Відповідаючи на одноваріантні питання, потрібно не тільки дати однозначну відповідь, але і обґрунтувати її. Тестові питання передбачають пошук єдиної вірної відповіді серед запропонованих.

У висновках наводиться інформація щодо проблемних аспектів, з якими зіткнувся студент під час написання теоретичної і виконання практичної частин роботи, навести свої міркування та пропозиції щодо вдосконалення монетарної політики в сучасних умовах.

Список використаних джерел включає назви всіх матеріалів, які опрацьовувалися в ході написання контрольної роботи, відповідно до ДСТУ 3008-98. Джерела розташовуються мовою оригіналу в алфавітному порядку або в порядку посилання на них у тексті. Відомості про використані роботи надають згідно з вимогами ГОСТ 7.1-86.

4 Завдання до контрольної роботи

4.1 Теоретичні питання

Соціально-економічна суть грошово-кредитної(монетарної) політики, її значення для економіки країни.

Місце та роль грошово-кредитної політики у системі державного регулювання економіки.

Взаємозв'язок монетарної політики з фіскальною та валютною політикою.

Завдання і цілі грошово-кредитної політики. Суперечливість стратегічних цілей монетарного регулювання.

Об'єктивні закономірності виникнення центральних банків, шляхи їх створення та етапи розвитку.

Організаційно-правова характеристика центрального банку, правове забезпечення статусу НБУ.

Інституційна основа грошово-кредитної політики. Роль центрального банку в економіці країни.

Структура центрального банку. Особливості структури НБУ (регіональної та функціональної).

Рада НБУ: особливості формування та діяльності.

Правління НБУ: особливості формування та діяльності.

Ефективність застосування НБУ адміністративних інструментів монетарного регулювання.

Напрями розвитку платіжної системи України.

Роль НБУ в обслуговуванні внутрішнього та зовнішнього боргу держави.

Участь центральних банків у касовому обслуговуванні державного бюджету.

Особливості створення Європейського центрального банку, його статус, організаційна структура.

Грошово-кредитна політика Європейської системи центральних банків (ЄСЦБ), інструменти її реалізації.

Інструменти грошово-кредитної політики та їх класифікація.

Процентна політика Національного банку України.

Політика центрального банку на відкритому ринку.

Національний банк України — фінансовий агент уряду.

Національний банк України на ринку цінних паперів.

Роль Національного банку в організації і регулюванні готівкового грошового обігу.

Національний банк України — емісійний центр країни.

Прогнозування готівкового грошового обігу комерційними банками і установами Національного банку України.

Організація емісійно-касової роботи в установах Національного банку України.

Розвиток системи касового виконання державного бюджету в Україні.

Регулювання Національним банком України готівкового грошового обігу в позабанківській сфері.

Організація системи банківського регулювання та нагляду в Україні.

Заходи впливу Національного банку України за порушення комерційними банками банківського законодавства.

Контроль Національного банку України за дотриманням комерційними банками економічних нормативів.

Система гарантування (страхування) банківських вкладів.

Порядок ліцензування банківської діяльності в Україні.

Золотовалютні резерви: формування та управління.

Повноваження Національного банку України у сфері валютного регулювання.

Курсова політика Національного банку України.

4.2 Одноваріанті питання (відповідь так або ні)

1. Метою монетарної політики є боротьба з інфляцією, а не з безробіттям.
2. Монетарну політику проводить уряд з метою стабілізації економіки.
3. Монетарна політика в короткостроковому періоді здійснює вплив і на сукупний попит, і на сукупну пропозицію.
4. Можливість проведення монетарної політики обумовлена тим, що однією з функцій центрального банку є контроль за величиною банківських резервів, що дозволяє йому здійснювати вплив на обсяг грошової маси
5. Контроль за грошовою масою є найменш важливою функцією центрального банку
6. Депозити комерційних банків в центральному банку є резервами комерційних банків і зобов'язаннями центрального банку
7. Зміна будь-якого з інструментів монетарної політики впливає на кредитні можливості комерційних банків і величину банківського мультиплікатора
8. До інструментів, що використовуються центральним банком для контролю за грошовою масою, відносять зміни норми обов'язкових резервів, зміна облікової політики відсотку, операції на відкритому ринку і зміни ринкової ставки відсотку
9. У сучасних умовах центральний банк контролює обсяг грошової маси і кредитів, що надаються, шляхом регулювання величини обов'язкових резервів комерційних банків
10. Центральний банк може зменшити кредитні можливості комерційних банків як шляхом підвищення норми обов'язкових резервів, так і шляхом підвищення облікової ставки відсотку
11. Інструментом контролю за величиною грошової маси, що найбільш часто застосовується центральним банком, є норма обов'язкових резервів, оскільки її зміна здійснює найбільш сильний вплив на пропозицію грошей
12. Облікова ставка відсотку являє собою ставку відсотку, за якою комерційні банки надають кредити найбільш крупним позичальникам
13. Підвищення центральним банком облікової ставки відсотку призводить до зменшення кредитних можливостей комерційних банків і скорочує пропозицію грошей
14. Якщо центральний банк підвищує облікову ставку відсотку, резерви комерційних банків збільшуються
15. Коли центральний банк знижує облікову ставку відсотку, банки отримують додаткові резерви, тому вони можуть надавати більше кредитів і збільшувати обсяг грошової маси
16. Рівень облікової ставки відсотку зростає, якщо зростає рівень ринкової ставки відсотку.

17.Купівля і продаж центральним банком державних облігацій являє собою інструмент регулювання економіки як в короткостроковому, так і в довгостроковому періоді

18.Якщо комерційні банки не зберігають надлишкові резерви, то продаж центральним банком на відкритому ринку державних цінних паперів буде спонукати комерційні банки вимагати повернення кредитів, розпродавати активи і скорочувати пропозицію грошей

19.Купівля центральним банком на відкритому ринку державних цінних паперів призводить до збільшення грошової маси

20.Операції на відкритому ринку являють собою найбільш важливий інструмент контролю за грошовою масою, що використовується центральними банками в розвинутих країнах

21.Коли центральний банк купує державні цінні папери, резерви комерційних банків скорочуються

22.Якщо центральний банк купує облігації у населення, яке надає перевагу зберігати отриманий дохід на руках в формі готівкових грошей, а не на банківських рахунках, величина грошової маси не змінюється

23.Грошова маса може збільшуватися на однакову величину незалежно від того, чи купує центральний банк державні цінні папери у комерційних банків або у населення, яке повністю зберігає отриманий дохід на банківських рахунках

24.Інструментом монетарної політики є зміна ставки податку на прибуток комерційних банків, оскільки цей захід впливає на кредитні можливості банків і тому на величину пропозиції грошей

25.Заходи монетарної політики використовуються для впливу на економіку передовсім в короткостроковому періоді

26.Монетарна політика в короткостроковому періоді впливає тільки на величину випуску

27.Монетарна політика в довгостроковому періоді впливає тільки на рівень цін

28.Монетарна політика використовується для боротьби з безробіттям, а не з інфляцією

29.Фактором, що пов'язує зміну пропозиції грошей зі зміною сукупного попиту, є ставка проценту

30.Зростання пропозиції грошей центральним банком призводить до зниження ринкової ставки проценту

31.В короткостроковому періоді рішення центрального банку про збільшення пропозиції грошей ідентифікується як намір знизити ставку проценту

32.Зменшення грошової маси призводить до того, що у людей залишається менше готівкових грошей на руках, тому ставка проценту знижується

33.Високий рівень облікової ставки проценту стимулює інвестиції, оскільки інвестори отримують можливість збільшити свої доходи

34. Центральний банк збільшує і зменшує величину пропозиції грошей з метою зміни ставки проценту, яка впливає на величину інвестиційних витрат і тому на зміну величини сукупного випуску

35. Політика «дешевих грошей» відповідає стимулюючій монетарній політиці

36. В період рецесії центральний банк для стабілізації економіки повинен проводити політику «дорогих грошей»

37. Політика «дорогих грошей» може бути використана для боротьби з інфляцією

38. Якщо центральний банк знижує норму обов'язкових резервів, то величина сукупних інвестиційних витрат спадає

39. Якщо центральний банк підвищує облікову ставку проценту, ринкова ставка проценту зменшується і інвестиції збільшуються

40. Продаж державних цінних паперів центральним банком призводить до зростання сукупного попиту

41. Якщо інвестори і споживачі налаштовані песимістично по відношенню до майбутнього і скорочують свої витрати, то відповідним заходом центрального банку повинно бути скорочення пропозиції грошей

42. В період спаду центральний банк повинен купувати державні цінні папери на відкритому ринку

43. Операції на відкритому ринку, що здійснюються центральним банком, є способом регулювання економіки в довгостроковому періоді

44. Інструментами стимулюючої монетарної політики є зниження норми обов'язкових резервів, зниження облікової ставки проценту і продаж державних цінних паперів на відкритому ринку

45. Політика «дешевих грошей» може бути більш ефективною, ніж політика «дорогих грошей», оскільки резерви комерційних банків збільшуються і вони можуть надавати більше кредитів

46. Інструментами стримуючої монетарної політики центрального банку є продаж державних облігацій на відкритому ринку, підвищення норми обов'язкових резервів і підвищення облікової ставки проценту

47. Якщо центральний банк продає державні цінні папери на відкритому ринку, то це свідчить про рецесію в економіці

48. Якщо центральний банк підвищує облікову ставку проценту, то це свідчить про «перегрів» економіки

49. Якщо Національний банк купує облігації, продавці яких воліють тримати отриманий виторг у формі готівки, то потенційне збільшення грошової маси складе меншу величину, ніж коли виторг зберігається на банківських рахунках

50. Високий рівень облікової ставки стимулює інвестиції, тому що інвестори отримують можливість збільшити свої доходи

4.3 Тестові питання

1 Монетарну політику здійснює:

- а) уряд;
- б) міністерство фінансів (казначейство);
- в) центральний банк;
- г) президент;
- д) парламент;

2 Центральний банк не виконує функцію:

- а) кредитора останньої інстанції;
- б) попередження фінансових панік;
- в) приймання вкладів від населення;
- г) забезпечення повної зайнятості ресурсів і низької інфляції шляхом контролю за грошовою масою;
- д) банкіра уряду.

3 Функцією центрального банку в сучасних умовах не є:

- а) емісія грошей;
- б) збереження золотовалютних резервів країни;
- в) обмін паперових грошей на золото;
- г) проведення монетарної політики;
- д) видача кредитів комерційним банкам.

4 Тактичною метою монетарної політики не є контроль за:

- а) обмінним курсом національної валюти;
- б) величиною грошової маси;
- в) ринковою ставкою проценту;
- г) обліковою ставкою проценту;
- д) немає вірної відповіді.

5 Тактичною метою монетарної політики виступає регулювання:

- а) облікової ставки проценту;
- б) норми обов'язкових резервів;
- в) ринкової ставки проценту;
- г) величини резервів комерційних банків;
- д) податкових ставок.

6 Монетарна політика не включає вплив центрального банку на:

- а) рівень дисконтної ставки відсотка;
- б) норму обов'язкових резервів;
- в) ставку податку на прибуток комерційних банків;
- г) величину резервів комерційних банків шляхом операцій на відкритому ринку;
- д) включає все вище перераховане.

7 Основними інструментами монетарної політики є:

- а) державні витрати, податки і норма обов'язкових резервів;
- б) пропозиція грошей, державні закупівлі та податки;
- в) облікова ставка відсотку, ринкова ставка відсотку і операції на відкритому ринку;
- г) операції на відкритому ринку, норма обов'язкових резервів і облікова ставка відсотку;
- д) банківські резерви, ставка відсотку і пропозиція грошей.

8 Не є інструментом монетарної політики:

- а) регулювання норми обов'язкових резервів;
- б) зміна податкових ставок;
- в) операції на відкритому ринку;
- г) зміна облікової ставки відсотка;
- д) все вище перераховане є інструментами грошово-кредитної політики.

9 Збільшення центральним банком норми обов'язкових резервів:

- а) підвищує резерви комерційних банків;
- б) скорочує резерви комерційних банків;
- в) збільшує банківський мультиплікатор;
- г) зменшує банківський мультиплікатор;
- д) правильні відповіді б і г.

10 Зниження центральним банком норми обов'язкових резервів збільшить пропозицію грошей за рахунок:

- а) скорочення резервів комерційних банків;
- б) збільшення банківського мультиплікатора;
- в) зменшення облікової ставки відсотка;
- г) збільшення ринкової ставки відсотку;
- д) збільшення надлишкових резервів комерційних банків, які вони не надають в кредит.

11 Збільшення норми обов'язкових резервів:

- а) збільшує активи комерційних банків;
- б) збільшує пасиви комерційних банків;
- в) скорочує депозити фірм і домогосподарств у комерційних банках;
- г) скорочує активи комерційних банків;
- д) скорочує і активи, і пасиви комерційних банків.

12 Якщо центральний банк знижує норму обов'язкових резервів, то швидше за все:

- а) імпорт зросте, скорочуючи дефіцит торгівельного балансу;
- б) збільшиться частка заощаджень;
- в) збільшаться рівні безробіття і інфляції;

- г) фірми будуть купувати більше обладнання і промислових будівель;
- д) збільшиться дефіцит державного бюджету.

13 Облікова ставка відсотку – це:

- а) процентна ставка, яку центральний банк сплачує за депозитами;
- б) процентна ставка, за якою банки надають кредити один одному;
- в) процентна ставка, за якою центральний банк надає кредити комерційним банкам;
- г) ставка відсотку, за якою банки надають кредити населенню;
- д) різниця між ставкою відсотку за державними облігаціями і ставкою проценту за облігаціями приватних фірм.

14 Термін "облікова ставка проценту" означає:

- а) ступінь тиску центрального банку на комерційні банки з метою зниження обсягу виданих ними кредитів;
- б) ставку відсотку, встановлену центральним банком для комерційних банків, які беруть резерви у центральному банку;
- в) ступінь впливу центрального банку на зростання грошової маси і величину сукупного випуску;
- г) всі попередні відповіді правильні;
- д) немає правильної відповіді.

15 Підвищення центральним банком облікової ставки відсотку:

- а) збільшує кредитні можливості комерційних банків;
- б) скорочує кредитні можливості комерційних банків;
- в) збільшує банківський мультиплікатор;
- г) зменшує банківський мультиплікатор;
- д) правильні відповіді б і г.

16 Зниження центральним банком облікової ставки відсотку збільшує пропозицію грошей за рахунок:

- а) збільшення банківського мультиплікатора;
- б) збільшення величини резервів банку, отриманих в кредит від центрального банку;
- в) зниження норми резервування;
- г) збільшення міжбанківської ставки відсотку;
- д) всі відповіді правильні.

17 Якщо центральний банк підвищує облікову ставку, то даний захід спрямований насамперед на:

- а) збільшення загальної величини резервів комерційних банків;
- б) стимулювання зростання величини заощаджень населення;
- в) сприяння зростанню обсягів кредитів, що надаються центральним банком комерційним банкам;

- г) зниження загальної величини резервів комерційних банків;
- д) підвищення курсу державних цінних паперів.

18 Якщо центральний банк знижує облікову ставку відсотку, то комерційні банки:

- а) збільшують кредити у центральному банку, надають менше кредитів і збільшують грошову масу;
- б) скорочують кредити у центральному банку, надають менше кредитів і скорочують грошову масу;
- в) зменшують кредити у центральному банку, надають більше кредитів і скорочують грошову масу;
- г) збільшують кредити у центральному банку, надають більше кредитів і збільшують грошову масу.

19 Якщо центральний банк знизить облікову ставку відсотку:

- а) зменшаться попит на гроші і ринкова ставка відсотку;
- б) збільшаться попит на гроші і ринкова ставка відсотку;
- в) збільшиться пропозиція грошової маси, а ринкова ставка відсотку зменшиться;
- г) збільшаться пропозиція грошової маси і ставка відсотку;
- д) збільшаться і попит на гроші, і пропозиція грошей, і ринкова ставка відсотку.

20 Операції на відкритому ринку відбуваються коли:

- а) країна збільшує величину продажу на світових ринках;
- б) комерційні банки купують і продають іноземну валюту;
- в) населення купує і продає акції та облігації на фондовій біржі;
- г) центральний банк купує і продає державні цінні папери;
- д) Усі відповіді вірні.

21 Термін " операції на відкритому ринку " означає:

- а) діяльність комерційних банків з надання кредитів фірмам та домогосподарствам;
- б) діяльність центрального банку з надання кредитів комерційним банкам;
- в) вплив, який здійснює зростання або зменшення величини кредитів, що надаються комерційними банками, на рівень процентних ставок;
- г) операції центрального банку, що призводить до збільшення або зменшення величини коштів на поточних рахунках комерційних банків;
- д) діяльність центрального банку з купівлі або продажу державних цінних паперів.

22 Якщо центральний банк купує державні цінні папери у населення, то метою цього заходу:

- а) стимулювання зростання величини збережень населення;

- б) сприяння зростання величини кредитів, що надаються центральним банком комерційним банкам;
- в) збільшення загальної величини резервів комерційних банків;
- г) всі відповіді правильні.

23 Якщо центральний банк продає державні цінні папери населенню, то цей захід приводить до:

- а) збільшення загальної суми особистих заощаджень;
- б) зменшення величини кредитів, що надаються комерційними банками;
- в) збільшення загальної суми депозитів комерційних банків;
- г) зниження рівня процентних ставок;
- д) збільшення кількості банкнот, що знаходяться в обігу.

24 Якщо центральний банк купує у населення державні цінні папери, то:

- а) збільшуються зобов'язання центрального банку у вигляді резервів комерційних банків;
- б) зменшується сума коштів на поточних рахунках комерційних банків;
- в) зменшується загальна маса грошей на руках у населення;
- г) зростають облікова ставка відсотку і величина кредитів центрального банку;
- д) зменшуються облікова ставка відсотку і величина кредитів центрального банку.

25 Продаж державних цінних паперів на відкритому ринку центральним банком комерційним банкам:

- а) збільшує обов'язкові резерви комерційних банків;
- б) скорочує обов'язкові резерви комерційних банків;
- в) підвищує облікову ставку відсотку;
- г) зменшує резерви комерційних банків, які вони можуть надати в кредит;
- д) правильні відповіді б і г.

26 Купівля державних цінних паперів на відкритому ринку центральним банком у населення, яке зберігає отриманий дохід на банківських рахунках:

- а) збільшує обов'язкові резерви комерційних банків;
- б) знижує облікову ставку відсотка;
- в) збільшує резерви комерційних банків, які вони можуть надавати в кредит;
- г) всі попередні відповіді правильні;
- д) правильні відповіді а і в.

27 Якщо населення вирішить зберігати більше коштів у вигляді грошових коштів, то зросте:

- а) ставка відсотку;
- б) рівень цін;
- в) особистий дохід, на який розраховує населення;
- г) зайнятість;

д) норма резервування.

28 Якщо особа зняла 1000 дол. США зі свого рахунку у банку, купила на них державні облігації у свого друга, який поклав отриману суму на свій поточний рахунок в інший банк, то за норми обов'язкових резервів 20% максимальна зміна пропозиції грошей складе:

- а) 1000 дол.;
- б) 4000 дол.;
- в) 5000 дол.;
- г) 0;
- д) точно сказати неможливо.

29 Пропозиція грошей зменшується, якщо центральний банк:

- а) знижує норму обов'язкових резервів;
- б) продає державні облігації;
- в) підвищує облікову ставку відсотку;
- г) всі попередні відповіді правильні;
- д) правильні відповіді б і в.

30 Пропозиція грошей збільшується, якщо центральний банк:

- а) підвищує норму обов'язкових резервів;
- б) продає державні цінні папери населенню і банкам;
- в) підвищує облікову ставку відсотка;
- г) купує державні облігації на відкритому ринку;
- д) всі відповіді правильні.

31 Пропозиція грошей скорочується, якщо:

- а) комерційні банки збільшують надлишкові резерви;
- б) населення починає зберігати більше готівкових коштів у себе;
- в) економічні агенти беруть менше кредитів в комерційних банках;
- г) центральний банк підвищує норму обов'язкових резервів;
- д) всі відповіді правильні.

32 Якщо центральний банк купує державні облігації на відкритому ринку і одночасно підвищує норму обов'язкових резервів, то пропозиція грошей:

- а) збільшується;
- б) скорочується;
- в) не зміниться;
- г) точно сказати неможливо.

33 В розвинутих країнах інструментом монетарної політики не є:

- а) зміна норми обов'язкових резервів;
- б) емісія грошей;
- в) регулювання облікової ставки відсотку;

- г) операції на відкритому ринку;
- д) немає правильної відповіді.

34 Грошова маса збільшується, коли:

- а) збільшуються державні закупівлі товарів і послуг;
- б) центральний банк купує державні цінні папери у населення;
- в) людина купує облігації автомобільної компанії;
- г) фірма продає акції населенню і використовує отримані кошти для будівництва нового заводу;
- д) всі відповіді правильні.

35 Під час економічного спаду центральний банк повинен:

- а) купити державні цінні папери;
- б) продати державні цінні папери;
- в) підвищити норму обов'язкових резервів;
- г) знизити облікову ставку відсотка;
- д) правильні відповіді а і г.

36 Під час економічного спаду центральний банк не повинен вживати заходів, які б сприяли:

- а) збільшенню інвестиційних витрат з метою підвищення рівня сукупних витрат;
- б) підвищенню процентних ставок для того, щоб зробити кредити більш привабливими для власників готівкових коштів та збільшити величину заощаджень;
- в) збільшенню банківських резервів для того, щоб стимулювати збільшення банками своїх негрошових активів;
- г) збільшенню суми коштів на поточних рахунках;
- д) збільшенню доступності кредитів.

37 Політика "дешевих грошей", що проводиться центральним банком, призводить до:

- а) зростання курсу державних цінних паперів;
- б) скорочення загальної величини резервів комерційних банків;
- в) зниження загального рівня цін;
- г) підвищення норми обов'язкових резервів, що встановлена для комерційних банків;
- д) немає правильної відповіді.

38 Якщо в економіці інфляція, то центральний банк має:

- а) купити державні цінні папери;
- б) знизити облікову ставку відсотка;
- в) продати державні цінні папери;
- г) знизити норму обов'язкових резервів;

д) правильні відповіді б і в.

39 Якщо центральний банк знижує облікову ставку, то в першу чергу це направлено на:

- а) зниження загальної величини резервів комерційних банків;
- б) стимулювання зростання величини заощаджень домогосподарств;
- в) сприяння збільшенню обсягів кредитів, що надаються центральним банком комерційним банкам;
- г) стимулювання збільшення інвестиційних витрат фірми;
- д) всі відповіді правильні.

40 Метою продажу центральним банком державних цінних паперів є:

- а) зробити кредит більш доступним;
- б) ускладнити населенню процес купівлі державних цінних паперів;
- в) зменшити сукупний попит;
- г) знизити облікову ставку відсотку;
- д) збільшити пропозицію грошей.

41 Стримуюча монетарна політика центрального банку може бути неефективною, якщо:

- а) центральний банк не має права зниження норми обов'язкових резервів;
- б) комерційні банки мають значні надлишкові резерви;
- в) дуже великий обсяг особистих заощаджень домогосподарств;
- г) золото у великій кількості експортується в інші країни;
- д) домогосподарства і фірми прагнуть додатково купити державні облігації на значну суму.

42 Політика "дешевих грошей" може призвести до зростання:

- а) інвестиційних витрат;
- б) споживчих витрат;
- в) профіциту державного бюджету;
- г) рівня цін;
- д) всі відповіді правильні.

43 Зміна грошової пропозиції в найбільшій мірі впливає на:

- а) споживчі витрати;
- б) інвестиційні витрати;
- в) державні витрати;
- г) стан державного бюджету;
- д) рівень благополуччя.

44 Механізм грошової трансмісії полягає в наступному:

- а) грошова маса збільшується => ставка відсотку зростає => інвестиції скорочуються => сукупний попит збільшується => обсяг виробництва і

сукупний дохід зростають;

б) грошова маса скорочується => процентна ставка зростає => інвестиції зростають => сукупний попит зростає => обсяг виробництва і сукупний дохід зростають;

в) грошова маса збільшується => процентна ставка падає => інвестиції зростають => сукупний попит зростає => обсяг виробництва і сукупний дохід зростають;

г) грошова маса знижується => реальні грошові запаси зменшуються => споживчі витрати зростають => ставка відсотку зростає => інвестиції скорочуються => обсяг виробництва і сукупний дохід зменшуються.

45 Короткостроковий ефект зростання пропозиції грошей полягає у:

а) збільшенні рівня цін;

б) зниженні рівня цін;

в) зростанні ставки відсотку;

г) зниженні відсоткової ставки;

д) точно сказати неможливо.

46 Довгостроковий ефект зростання пропозиції грошей полягає у:

а) збільшенні рівня цін;

б) зниженні рівня цін;

в) зростанні процентної ставки;

г) зниженні відсоткової ставки;

д) точно сказати неможливо.

47 Зростання пропозиції грошей збільшує випуск:

а) в короткостроковому періоді;

б) в довгостроковому періоді;

в) і в короткостроковому, і в довгостроковому періодах;

г) не в короткостроковому і не в довгостроковому періодах.

48 Ринкова процентна ставка знизиться, якщо:

а) хвиля оптимізму серед інвесторів збільшить інвестиційні витрати;

б) центральний банк вирішить знизити норму обов'язкових резервів;

в) зростання цін на нафту призведе до скорочення сукупної пропозиції;

г) збільшиться потреба домогосподарств в готівкових коштах;

д) всі відповіді правильні.

49 Якщо збільшиться кількість банкоматів, що зменшить кількість готівки в обігу, то за умови незмінної пропозиції грошей ставка відсотку:

а) зменшиться;

б) збільшиться;

в) не зміниться;

г) точно сказати неможливо.

50 Якщо економіка знаходиться у стані рецесії, то центральний банк повинен:

- а) збільшити державні закупівлі і зменшити податки;
- б) скоротити державні закупівлі і підвищити податки;
- в) збільшити пропозицію грошей і зменшити ставку відсотку;
- г) скоротити пропозицію грошей і підвищити ставку відсотку;
- д) правильні відповіді а і в.

51 Якщо в економіці інфляція, то центральний банк повинен:

- а) збільшити податки;
- б) продати державні цінні папери на відкритому ринку;
- в) скоротити державні закупівлі;
- г) зменшити соціальні трансфертні виплати;
- д) всі відповіді правильні.

52 Зростання пропозиції грошей матиме найбільший вплив на збільшення реального ВВП:

- а) за умови високої ставки відсотку, повної зайнятості ресурсів і високому рівні оптимізму інвесторів;
- б) за умови високої ставки відсотку, неповної зайнятості ресурсів і високому рівні оптимізму інвесторів;
- в) за умови низької ставки відсотку, повної зайнятості ресурсів і високому рівні оптимізму інвесторів;
- г) за умови низької ставки відсотку, повної зайнятості ресурсів і низькому рівні оптимізму інвесторів;
- д) за умови низької ставки відсотку, неповної зайнятості ресурсів і низькому рівні оптимізму інвесторів.

53 Якщо в економіці інфляція, то найбільш відповідними заходами монетарної політики є:

- а) збільшення трансфертів;
- б) підвищення ставки податку з фізичних осіб;
- в) продаж центральним банком державних цінних паперів на відкритому ринку;
- г) зниження норми обов'язкових резервів;
- д) правильні відповіді б і в.

54 Загальна грошова маса зростає кожного разу, коли комерційні банки:

- а) збільшують свої вклади у Національному банку;
- б) вилучають частину своїх грошей у Національному банку;
- в) знижують свої зобов'язання за поточними рахунками, сплачуючи готівкові чи безготівкові гроші по внесках;
- г) збільшують обсяги позичок, які подаються населенню;
- д) правильної відповіді немає.

55 Що свідчить про емісію готівкових грошей:

- а) один з векселів, який куплено Національним банком, викупується трасатом;
- б) Національний банк купує у держави казначейські зобов'язання і платить готівкою;
- в) тільки-но надруковані банкноти надійшли з друкарень до Національного банку;
- г) службовець знімає у банку зі свого рахунку зарплату готівкою;
- д) правильної відповіді немає.

56 При підвищенні ставки облікового відсотка переслідується мета:

- а) необхідно збільшити грошову масу;
- б) необхідно сприяти інвестуванню;
- в) необхідно стримати попит на позичковий капітал;
- г) необхідно пожвавити кон'юнктуру;
- д) необхідно підвищити споживання.

57 Важливою умовою збереження вартості грошей є:

- а) державний контроль цін;
- б) контроль емісійного банку урядом;
- в) дефіцитне постачання народного господарства грошима;
- г) забезпечення грошового обігу золотом чи валютою;
- д) правильної відповіді немає.

58 Коли пропозиція грошей залежить від ставки відсотка, тоді при збільшенні реального доходу ставка відсотка порівняно зі своїм значенням в умовах фіксованої пропозиції грошей:

- а) зменшиться на більшу величину;
- б) зросте на більшу величину;
- в) зросте на меншу величину;
- г) зменшиться на меншу величину;
- д) незмінна.

59 Рівновага на ринку грошей зберігається, якщо:

- а) уповільнення швидкості обігу грошей супроводжується зниженням мінімальної норми резервного покриття;
- б) при зростанні реального доходу знизиться ставка відсотка;
- в) одночасно зі збільшенням грошової бази буде знижуватися облікова ставка;
- г) при збільшенні реального доходу зростає попит на гроші як майно;
- д) правильної відповіді немає.

60 Політику, що спрямована на обмеження зростання цін у національній економіці називають:

- а) політикою «дорогих грошей»;

- б) політикою «дешевих грошей»;
- в) стимулюючою монетарною політикою;
- г) обліковою політикою;
- д) фіскальною політикою.

61 Політику, що спрямована на підвищення рівня зайнятості і прискорення економічного зростання називають:

- а) політикою «дорогих грошей»;
- б) політикою «дешевих грошей»;
- в) стимулюючою монетарною політикою;
- г) обліковою політикою;
- д) економічною політикою.

62 Яка монетарна політика сприяє зростанню чистого експорту?

- а) що відповідає монетарному правилу;
- б) політика «дорогих грошей»;
- в) політикою «дешевих грошей»;
- г) будь-яка;
- д) немає правильної відповіді.

63 Яка дискреційна монетарна політика залежить від Національного банку?

- а) політика «дорогих грошей»;
- б) політика «дешевих грошей»;
- в) правильні відповіді а і б;
- г) всі відповіді неправильні;
- д) правильної відповіді немає.

64 Яку дискреційну монетарну політику може частково нейтралізувати зниження швидкості обігу грошей?

- а) політика «дорогих грошей»;
- б) політика «дешевих грошей»;
- в) правильні відповіді а і б;
- г) всі відповіді неправильні;
- д) правильної відповіді немає.

65 Щоб збільшити грошову пропозицію Національний банк повинен:

- а) продати державні облігації;
- б) викупити державні облігації;
- в) збільшити облікову ставку;
- г) зменшити резервну норму;
- д) підвищити резервну норму.

66 Яку монетарну політику рекомендують кейнсіанці у фазі спаду?

- а) що відповідає монетарному правилу;

- б) політика «дорогих грошей»;
- в) політика «дешевих грошей»;
- г) немає правильної відповіді;
- д) правильні відповіді б і в.

67 Згідно з твердженнями кейнсіанців для усунення інфляційного розриву Національний банк повинен намагатися досягти наступного:

- а) збільшення обсягу пропозиції грошей і зниження відсоткових ставок;
- б) збільшення обсягу пропозиції грошей і збільшення відсоткових ставок;
- в) зменшення обсягу пропозиції грошей і зниження відсоткових ставок;
- г) зменшення обсягу пропозиції грошей і збільшення відсоткових ставок;
- д) підвищення рівня зайнятості населення.

67 Для усунення дефляційного розриву Національний банк може:

- а) продавати цінні папери;
- б) купувати цінні папери;
- в) підвищити резервну норму;
- г) знизити резервну норму;
- д) підвищити облікову ставку.

68 Наслідками дій Національного банку щодо купівлі облігацій і зменшення резервних вимог у період повної зайнятості буде:

- а) збільшення реального ВВП;
- б) зменшення реального ВВП;
- в) зростання рівня цін;
- г) зниження рівня цін;
- д) підвищення зайнятості населення.

69 Для протидіяння впливу ефекту витіснення на відсоткові ставки, що викликане дефіцитним державним споживанням, Національний банк повинен:

- а) зменшити ставку податку;
- б) збільшити облікову ставку;
- в) підвищити резервні вимоги;
- г) викупити облігації шляхом операцій на відкритому ринку;
- д) продати облігації на відкритому ринку.

70 В якій фазі економічного циклу Національний банк має купувати державні цінні папери?

- а) кризи;
- б) буму;
- в) на кожній стадії;
- г) на жодній з них;
- д) рецесії.

71 Монетарна політика, яка на думку кейнсіанців є ефективною в період інфляційного буму:

- а) відповідає монетарному правилу;
- б) політика «дорогих грошей»;
- в) політика «дешевих грошей»;
- г) облікова політика;
- д) фіскальна політика.

72 Збільшення облікової ставки звичайно призводить до:

- а) зростання цін на акції та облігації;
- б) зниження цін на акції та облігації;
- в) зростання цін на акції та зниження цін на облігації;
- г) зниження цін на акції та росту цін на облігації;
- д) зміна облікової ставки не впливає на вартість цінних паперів.

73 Елемент ВВП, на величину якого впливають зміни рівня відсоткової ставки:

- а) споживчі витрати;
- б) інвестиції;
- в) державні видатки;
- г) експорт;
- д) зайнятість.

74 Які з наступних заходів кореспондують один з одним?

- а) збільшення державних видатків і обсягу грошової маси;
- б) зниження прибуткового податку й обсягу грошової маси;
- в) збільшення трансфертних платежів і скорочення обсягу грошової маси;
- г) збільшення трансфертних платежів і обсягу грошової маси;
- д) зростання відсоткової ставки и зниження рівня зайнятості.

75 Якщо економіка характеризується високим рівнем безробіття, що поєднується зі стабільними цінами, то яка з комбінацій державних заходів дозволить скоротити безробіття?

- а) купівля державних цінних паперів на відкритому ринку і збільшення податків;
- б) продаж державних цінних паперів на відкритому ринку і скорочення податків;
- в) продаж державних цінних паперів на відкритому ринку та скорочення державних видатків;
- г) купівля державних цінних паперів на відкритому ринку та збільшення державних видатків;
- д) немає правильної відповіді.

76 Грошова система – це:

- а) сукупність платежів у національній та іноземній валютах;
- б) сукупність грошових потоків між юридичними і фізичними особами;

- в) форма організації грошового обігу, яка закріплена законодавством;
- г) грошові відносини між економічними суб'єктами ;
- д) сукупність кредитних та фінансових установ у державі.

77 Який елемент не включає грошова система у державі?

- а) назва грошової одиниці;
- б) види податків;
- в) масштаб цін;
- г) валютний курс;
- д) законні платіжні засоби;

78 Визначити законні платіжні засоби у грошовій системі держави:

- а) казначейські і комерційні векселі;
- б) казначейські і банківські білети;
- в) державні облігації і акції корпорацій;
- г) платіжні доручення;
- д) чеки і акредитив.

79 Що не являється інструментом грошово-кредитної політики НБУ:

- а) облікова відсоткова ставка;
- б) норма обов'язкового резервування депозитів комерційних банків;
- в) операції на відкритому ринку;
- г) лімітування центральним банком кредитних операцій КБ;
- д) всі вище перераховані елементи являються інструментами кредитної політики НБУ.

80 Визначити органи, що регулюють грошовий обіг:

- а) центральний банк, міністерство фінансів, міністерство економічного розвитку і торгівлі;
- б) комерційні банки, ломбарди;
- в) страхові компанії, органи місцевої влади;
- г) торгівельні заклади;
- д) податкові органи, митниця.

81 Що таке грошово-кредитна політика?

- а) регулювання економічної діяльності у сферах фінансів та банківської справи;
- б) регулювання і контроль банківської діяльності з боку держави;
- в) система заходів у грошово-кредитній сфері, спрямованих на забезпечення стабільності національної грошової одиниці;
- г) сукупність економічних, правових та організаційних заходів, що здійснюються центральним банком у галузі валютних відносин;
- д) регулювання грошово-кредитних відносин між державами.

82 Визначити стратегічні цілі грошово-кредитної політики Національного банку України:

- а) забезпечення коштами малого та середнього бізнесу;
- б) підпорядкування корпоративних інтересів окремих банків суспільним інтересам всієї банківської системи;
- в) забезпечення зростання інвестицій у виробничу сферу;
- г) розвиток освіти та науки у державі;
- д) стабілізація цін.

83 Визначте проміжні цілі грошово-кредитної політики Національного банку України:

- а) стабілізація процентних ставок по кредитах комерційних банків;
- б) прискорення платіжного обороту;
- в) накопичення товарних запасів у країні;
- г) пошквалення або стримування ринкової кон'юнктури;
- д) розвиток кредитної кооперації.

84 Визначте тактичні цілі грошово-кредитної політики Національного банку України:

- а) зростання грошової маси у населення;
- б) зростання грошової маси у юридичних осіб;
- в) прискорення або стримування росту грошової маси в обороті;
- г) прискорення росту коштів на кореспондентських рахунках комерційних банків;
- д) зростання грошових доходів малого та середнього бізнесу.

85 Як впливає зниження облікової ставки центрального банку на грошову масу:

- а) прискорює зростання грошової маси у фізичних осіб;
- б) стримує зростання грошової маси в обороті;
- в) прискорює зростання грошової маси в юридичних осіб;
- г) обмежує вкладення коштів у цінні папери;
- д) стимулює зростання банківського кредитування економіки.

86 Сеньйораж – це:

- а) процентна ставка по строкових депозитах фізичних осіб;
- б) різниця між ринковою ціною акції та її номіналом;
- в) прибутковість банківської операції;
- г) дохід, що його одержує чекодавець;
- д) дохід, що його одержує емітент платіжних засобів (грошей).

87 Інфляція – це:

- а) перевищення витрат бюджету над доходами;
- б) ріст цін на товари та послуги;
- в) економія бюджетних коштів порівняно з затвердженими витратами;

- г) знецінення паперових грошей;
- д) зниження відсоткових ставок за кредит.

88 Одним із наслідків гіперінфляції є:

- а) прискорення розвитку виробництва;
- б) зростання зайнятості;
- в) скорочення виробництва ВВП і збільшення бюджетного дефіциту;
- г) зростання рівня життя населення;
- д) скорочення бартеризації економіки.

89 Грошова реформа –це:

- а) перебудова грошової системи держави;
- б) емісія державою нових грошових знаків;
- в) оголошення державою знецінених паперових грошей недійсними;
- г) викуп знецінених грошових знаків державою;
- д) нагромадження золотовалютних і матеріальних резервів;

90 Деномінація грошових знаків – це:

- а) зниження цін;
- б) зростання тарифів;
- в) зростання заробітної платні;
- г) обмін старих грошових знаків на нові у певній пропорції з одночасною переоцінкою у цій пропорції всіх цін, тарифів, балансових оцінок і грошових вкладів;
- д) зміна (зростання, зниження) норми обов'язкового резервування коштів комерційного банку.

91 Визначити, які задачі ставляться державою перед грошовою системою країни:

- а) забезпечити бездефіцитність державного бюджету;
- б) забезпечити кредитні ресурси комерційних банків;
- в) не допускати знецінення грошової одиниці;
- г) забезпечити своєчасне надходження коштів до державного бюджету;
- д) забезпечити ліквідність та прибутковість комерційних банків.

92 Згідно із Законом України «Про Національний банк України» основною функцією НБУ є:

- а) одержання прибутку;
- б) банківське регулювання;
- в) емісія національної валюти та організація обігу її;
- г) забезпечення стабільності банківської системи;
- д) забезпечення стабільності грошової одиниці України.

93 Напрям у вивченні проблем грошей, пов'язаний з дослідженням місця і ролі грошей у відтворювальному процесі, називається:

- а) монетаристською теорією;
- б) абстрактною теорією;
- в) неокласичною теорією;
- г) кейнсіанською теорією;
- д) меркантилізмом.

94 Згідно з кейнсіанською теорією:

- а) грошима треба керувати;
- б) збільшення пропозиції грошей на короткостроковому інтервалі впливає на сукупний попит не прямо, а через процентну ставку та інвестиції;
- в) для стимулювання ефективного сукупного попиту допускається помірна інфляція;
- г) для ефективного сукупного попиту держава має використовувати і фіскальну, і грошову політику;
- д) всі відповіді правильні.

95 Засновником монетаризму вважається:

- а) Д. Юм;
- б) І. Фішер;
- в) Дж.М. Кейнс;
- г) М. Фрідмен.
- д) М.І. Туган-Барановський

96 Згідно з монетаристською теорією:

- а) збільшення пропозиції грошей прямо впливає на сукупний попит;
- б) для стимулювання ефективного сукупного попиту грошима треба керувати;
- в) для ефективного сукупного попиту держава має використовувати грошову політику;
- г) фіскальна і грошова політика дестабілізують процеси в економіці;
- д) всі відповіді правильні.

97 Виберіть правильні способи здійснення валютної інтервенції:

- а) використання національної валюти;
- б) використання резервів у національній валюті (через свопугоди);
- в) продаж цінних паперів, розміщених в іноземній валюті;
- г) емісія грошей;
- д) зміна ставок оподаткування.

98 Співвідношення всієї сукупності надходження з-за кордону та платежів за кордон за певний проміжок часу, — це:

- а) платіжний баланс;
- б) баланс поточних операцій;

- в) торговий баланс;
- г) баланс послуг і некомерційних платежів;
- д) баланс руху коштів і кредитів.

99 Норма обов'язкових резервів:

- а) вводиться як засіб, що охороняє від вилучення вкладів;
- б) становить середню величину маси грошей, необхідну для задоволення потреб населення;
- в) зараз не використовується;
- г) вводиться насамперед як засіб обмеження грошової маси.
- д) немає правильної відповіді

100 Грошова система, за якої національна грошова одиниця обмінюється на іноземну валюту, розмінна на золото:

- а) система паралельної валюти;
- б) система подвійної валюти;
- в) золотомонетний стандарт;
- г) золотозливковий стандарт;
- д) золотодевізний стандарт.

Рекомендована література

1. Александрова, М. М. Гроші. Фінанси. Кредит : навчальний посібник / М. М. Александрова, С. О. Маслоva ; ред. Г. Г. Кірейцев. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2002. – 336 с.
2. Беляев О.О., Бебело А.С., Комяков О.М. Держава і перехідна економіка: механізм взаємодії: Монографія. – К.: КНЕУ, 2003. – 190с.
3. Біла С. Структурна політика в системі державного регулювання трансформаційної економіки: Монографія. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 408с.
4. Бодров В.Г. Трансформація економічних систем: концепції, моделі, механізми регулювання та управління: Навч. посіб. / Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 104 с.
5. Бутко М.П., Акименко О.Ю., Василева Н.В., Дерій Ж.В., Мінінна О.В., Мурашко М.І., Уляненко Ф.М., Шадура-Никипорець Н.Т. Економіка: навчальний посібник з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України / за ред. М.П. Бутка. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2011. – 612 с.
6. Бутко М.П., Бутко І.М., Бушай І.М., Задорожна С.М., Іванова Н.В., Машенко В.П., Мурашко М.І., Оліфіренко Л.Д., Повна С.В., Удовиченко В.П. Менеджмент для публічної влади: навчальний посібник / за заг.ред.д-ра екон.наук, проф. М.П. Бутка. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2011. – 360 с.
7. Бутко М.П. Регіональні особливості економічних трансформацій в перехідній економіці. Монографія. – К.: Знання України, 2005. – 476 с.
8. Воротін В.Є. Макроекономічне регулювання в умовах глобальних трансформацій: Монографія. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 392с.
9. Гальчинський А. С. Сучасна валютна система.- К.: І-ІВРА, 1993.- 96 с.
10. Геєць В.М., Донченко Є.Г., Лібанова Е.М. та ін. Перехідна економіка: Підручник/ За ред. Геєць В.М. – К.: Вища школа, 2003. – 591с.
11. Грошово-кредитна політика в Україні: монографія /В. С. Стельмах [та ін.]. – К. : Знання, 2000. – 305 с.
12. Долан, Эдвин Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Э. Дж. Долан, К. Д. Кэмпбелл, Р. Дж. Кэмпбелл, В. Лукашевич ; пер. с англ. – М. : АНК, 1996. – 448 с.
13. Закон України «Про банки і банківську діяльність»: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III, зі змінами і доповненнями.
14. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії в Україні»: Закон України від 05.10.2000 № 2017-III, зі змінами і доповненнями.
15. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» // Відомості Верховної Ради. – 2000. - № 25. – ст. 195.

16. Закон України «Про Національний банк України»: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV, зі змінами і доповненнями.
17. Економічна теорія. Посібник вищої школи (Воробйов Є.М., Гриценко А.А., Лісовицький В.М., Соколов В.М.) / Під загальною редакцією Воробйова Є.М. – Харків-Київ, 2001. – 704с.
18. Коваленко, В. В. Банківський нагляд: навчальний посібник / В. В. Коваленко. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – 262 с.
19. Коваленко, В. В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи: монографія / В. В. Коваленко, О. В. Крухмаль. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – 198 с.
20. Мельник О.М. Інфляція: теорія і практика регулювання. – К.: Знання, 1999. – 291с.
21. Основи економічної теорії: Підручник / А.А.Чухно, П.С. Єщенко, Г.Н. Климко та ін.; за ред. А.А. Чухна. – К.: Вища шк., 2001. – 606с.
22. «Основні засади грошово-кредитної політики на 2013 рік», затв. Рішенням Ради Національного банку України 05.09.2012 № 16 (з доопрацюванням).
23. Пономаренко О.І. та ін. Сучасний економічний аналіз: У 2 ч. Ч. 2. Макроекономіка: Навч. посіб. / О.І. Пономаренко, М.О. Перестук, В.М.Бурим. – К.: Вища шк., 2004. – 207с.
24. Роль держави у довгостроковому економічному зростанні / За ред. Б.Є. Кваснюка. – К.: Ін-т екон. прогнозування. – Х.: Форт, 2003. – 424с.
25. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика: Пер. с англ. со 2-го изд. – М.: Дело, 1997. – 864с.
26. Чернюк Л.Г., Пішеніна Т.І., Пепа Т.В. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник / – К.: Університет “Україна”, 2007. – 322 с.
27. Чухно А. А. Твори: У 3 томах. – К., 2007.

Додаток А – Екзаменаційні питання зі змістовного модулю «Монетарна політика» дисципліни «Економіка II»

1. Взаємовідносини центральних органів виконавчої влади та центрального банку у сфері монетарної і фіскальної політики
2. Гроші, їх сутність та вплив на економіку
3. Функції грошей
4. Монетаризм як напрям грошово-кредитної політики
5. Концепція активної державної монетарної політики
6. Засади грошово-кредитної політики держави, зміст та органи, що її формують
7. Цілі та зміст монетарної політики
8. Суб'єкти монетарної політики
9. Об'єкти монетарної політики
10. Функції монетарної політики
11. Сутність і причини інфляції в економіці
12. Вплив інфляції на функціонування економіки
13. Рестрикційна грошово-кредитна політика, її цілі та зміст
14. Експансійна грошово-кредитна політика, її цілі та зміст
15. Функції центрального банку та їх реалізація через монетарну політику
16. Цілі та завдання центрального банку
17. Функції центрального банку
18. Механізм реалізації функцій центрального банку через монетарну політику
19. Результати та протиріччя монетарної політики
20. Причини виникнення протиріч в системі монетарної політики
21. Механізм розв'язання протиріч в системі монетарної політики
22. Взаємозв'язок монетарної та фіскальної політики
23. Специфіка попиту на гроші в перехідній економіці
24. Валютна політика
25. Золотовалютні резерви, їх формування та напрями використання
26. Кредитна політика центрального банку